

DRAGUTIN ROSANDIĆ (1930. – 2019.)

Prof. dr. sc. Dragutin Rosandić napustio nas je 5. svibnja 2019. godine u 89. godini života. Veliki je to gubitak za njegovu obitelj, za znanstvenu zajednicu i prosvjetni svijet koji ga je neizmjereno cijenio i volio te, za njegov zavičaj, Gospić kojem se uvijek rado vraćao. Dragutin Rosandić svojim znanstveni radom dao je značajan doprinos hrvatskoj znanosti i prosvjeti.

Rođen je u Gospiću 18. kolovoza 1930. godine. Početno školovanje završava u Gospiću, daljnje školovanje nastavlja u učiteljskoj školi, ali kao i mnogi postaje politička žrtva novog poretka i mora napustiti gospićku školu i školovanje nastaviti u Zagrebu gdje završava učiteljsku školu. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu hrvatski i ruski jezik i doktorirao na istom fakultetu s temom *Pripovjedna proza Vjenceslava Novaka*. Radio je kao srednjoškolski profesor u Zlataru, Bedekovčini, Varaždinu i Karlovcu te u Zagrebu i već tada počinje objavljivati tekstove u znanstvenoj publicistici. Njegov kreativni rad u nastavi te novi pristupi poučavanju književnosti bio je zapažen i uskoro postaje profesor Metodike hrvatskog jezika na Filozofskom fakultetu na tadašnjem Odsjeku za jugoslavistiku. Njegovom zaslugom osnovana je katedra za metodiku. Imenovan je njenim čelnikom te ostaje na čelu katedre do formalne mirovine 2010. godine; jer je profesor Rosandić prisutan u znanosti i obrazovanju do kraja života. Napisao je veliki broj znanstvenih članaka, preko dvadeset knjiga, surađivao i gostovao na fakultetima u inozemstvu, bio nositelj znanstvenih projekata, uređivao časopise, surađivao u medijima, recenzirao znanstvena i književno-umjetnička djela, bio uključen u sve reforme obrazovanja, vodio metodičke seminare, predstavljao knjige, držao javna predavanja, obavljao niz funkcija u znanosti i prosvjeti. Za svoj rad dobio je više nagrada iz kojih izdvajamo nagrade „Ivan Filipović“ i svakako Priznanje Grada Gospića.

Dragutin Rosandić osnivač je prve katedre za metodiku hrvatskog jezika na Filozofskom fakultetu, prve katedre metodike uopće na zagrebačkom sveučilištu. Već u kolegiju Metodike predmeta Hrvatski jezik krenuo je od početka i stvorio program kolegija, teorijski utemeljio kolegij i osmislio praktičnu nastavu imenujući mentore u školama. To je omogućilo osnivanje katedre i uspostavljanje metodike

Učenici sa svojim profesorom (s lijeva): doc. dr. sc. Martina Kolar Billege; doc. dr. sc. Vesna Budinski; prof. dr. sc. Boža Krakar Vogel; prof. dr. sc. Ante Bežen; izv. prof. dr. sc. Sanja Vrcić-Mataija; prof. dr. sc. Dragutin Rosandić, izv. prof. dr. sc. Vesna Grahovac-Pražić, prof. dr. sc. Milorad Nikčević, doc. dr. sc. Jasmnka Brala-Mudrovčić, izv. prof. dr. sc. Marinko Lazzarich

kao znanstvene discipline. Metodika hrvatskog jezika dotada je bila uključena u pedagojsko-didaktički sustav koji nije mogao odgovoriti na potrebe nastave hrvatskog jezika koja se zasniva na umjetničkim i znanstvenim sadržajima te po potrebi uključuje i druge znanosti i umjetnosti. Osnivač je doktorskog studija metodike kojim je stvorena Zagrebačka metodička škola koja se danas naziva i Rosandićeva metodička škola. Rosandić je stvorio metodičku teoriju nastave koja se zasniva na recepciji i komunikaciji učenika s književnim djelom, uveo nove metodičke sustave, uspostavio teoriju poučavanja književnih rodova. Teorijski i metodološki sve je to objedinio u znanstvenoj monografiji *Metodika književnog odgoja* (1983., 2005.) koja je temeljna knjiga u literaturi kolegija metodika na svim fakultetima u Hrvatskoj i koja je prevedena na više jezika. Znanstveni metodički doprinos dao je i nastavi jezika i izražavanja gdje svakako treba istaknuti knjige *Pismene vježbe*

u nastavi (1969., 1974.) i knjigu *Od riječi do teksta i metateksta* (1990.). Uspostavio je klasifikaciju pismenih vježbi, teoriju pogrešaka, bavio se vrednovanjem i ocjenjivanjem pismenih radova. Prvi je u Hrvatskoj pisao o kurikulskom planiranju u knjizi *Kurikulski metodički obzori* (2003.).

Značajan doprinos u teorijskom i praktičnom smislu Rosandić je dao teoriji udžbenika. Autor je prvog suvremenog udžbenika za nastavu književnosti iz kojeg su proizašli današnji modeli te teorije udžbenika. Riječ je o udžbeniku, zapravo čitanci iz 1962. *Pristup književnom djelu* s Ivom Frangešom i Miroslavom Šicelom kao suautorima u kojem je uz utemeljen izbor književnih tekstova razrađen metodički instrumentarij za interpretaciju književnog djela. Rosandić je pisao udžbenike za gimnazije i srednje škole za nastavu književnosti i jezika po kojima su učile generacije učenika. Treba izdvojiti udžbenik iz 1974. godine *Osnove fonetike i fonologije hrvatskog književnog jezika* u suautorstvu s Josipom Silićem jer je riječ o prvim udžbenicima za nastavu jezika u srednjoj školi koji su uz to utemeljeni na suvremenim teorijskim polazištima. Treba spomenuti da se u udžbeniku koristi termin hrvatski jezik iako je službeno ime predmeta dvočlano. U devedesetim godinama prošlog stoljeća gradi novu koncepciju u udžbeniku *Jezik, izražavanje i stvaranje* u kojem se jezik uči na uporabnoj razini kroz niz komunikacijskih situacija, a učenik se stavlja u ulogu istraživača. Svoj doprinos dao je i nastavi hrvatskog jezika izvan domovine pišući priručnike za učitelje *Riječ materinska* (1983.), *Riječ hrvatska u višejezičnom i višekulturalnom ozračju* (1991.) i udžbenik *Riječ Hrvatska* (1991.). Uz svaki udžbenik piše i priručnik za nastavnike čime uspostavlja udžbeničku paradigmu koja se danas podrazumijeva.

Ovaj prigodni pregled znanstvenog rada profesora Rosandića tek pokazuje opseg i značaj znanstvenog i društvenog rada, suvremenost i aktualnost njegova opusa. Njegov znanstveni put nije bio bez osporavanja i kritika, ali svojom smirenom argumentacijom, svojim optimizmom i strpljivošću krčio je put znanstvenoj metodici uvijek usmjeravajući na istraživačko-teorijski i obrazovno-školski plan. Bio je izvrstan predavač, vrstan govornik i uvijek uključen u primjenu metodičkih teorija u praksi i povezanost s obrazovnim sustavom jer je metodika teorijska i primijenjena znanost. Vodeći seminare za nastavnike, pristupajući im kao znanstvenik i ljudski pridobivao ih je za svoju metodičku školu koja danas dominira nastavnom praksom. Bio je neprikosnoveni autoritet u našim školama. Odgojio je generacije profesora i znanstvenika, ali nije bio zadovoljan položajem metodike u naše vrijeme.

Moramo spomenuti i njegov bogat književno-kritički opus. Priređivao je školska kritičko-metodička izdanja lektirnih pisaca, predstavljao učitelje pisce i posebice se odazivao svom zavičaju. Često je dolazio u gospićke srednje škole, sudjelovao u predstavljanju pisaca povezanih s Likom ili ličkih autora. Svakako je dao značajan prilog afirmaciji ličkih književnika Grge Rupčića, Jure Karakaša, slikara i aforističara Stipe Golca, pučke pjesnikinje Marije Šikić i drugih. Posebno se odazivao na pozive s učiteljskog studija u Gospiću s kojim je surađivao od početaka, još u vrijeme postojanja Pedagoške akademije. U Gospiću su predstavljena najznačajnija njegova djela, uživali smo su njegovim predavanjima i poslije u druženjima u kojima smo otkrivali velikog pripovjedača, duhovitog kozera, izrazito zanimljivu osobu širokog humanističkog obrazovanja, Ličanina koji se ne odriče svojih korijena. Zato je *Lička revija* jedan broj (2009.) posvetila Dragutinu Rosandiću, a Odjel za nastavničke studije u Gospiću Sveučilišta u Zadru dio znanstvenog skupa *Dani Šime i Ante Starčevića* 2015. godine posvetio djelu i radu Dragutina Rosandića (*Znanstveni prinosi Dragutina Rosandića*) te su radovi objavljeni u zborniku. Iako u visokim godinama, već narušenog zdravlja bio je prisutan cijeli dan na skupu te se i s tugom i radošću sjećamo toga dana, a tom prigodom su se predavači na skupu fotografirali sa svojim profesorom.

Dragutin Rosandić imao je bogatu znanstvenu karijeru, bogat obiteljski život sa suprugom, sinom, unucima i praunukom. U povijesti znanosti metodike njegovo ime i djelo trajno je ugrađeno, obilježio je svojim radom naše doba i urezao se u sjećanje svima koji su ga imali čast poznavati.